

Boxholmsarbetaren vann kampen om skadeståndet

ÖC fredag 25 oktober 1974

Ola Lindholm svårt handikappad med sin krossade fot utanför Flemminge valsverk — den arbetsplats där olyckan skedde

Med knappast möjliga marginal vann valsverksarbetaren Ola Lindholm, Boxholm, sin envisa kamp mot Boxholms AB om skadestånd för den skada han ådrog sig i Flemminge valsverk 29 maj 1969. Högsta domstolen tillerkände honom i en dom på torsdagen skadestånd med yrkade 39 722 kr. Men domstolen var inte enig. Tre ledamöter ville ge honom ersättning, två ansåg att bolaget inte var skadeståndskyldigt.

Ända upp i allra högsta instans har striden stått om de värderingar arbetarskyddsmyndigheterna gjort. Vid varje rättegång har nya yttranden presenterats — så också i HD. Striden har inte bara gällt de pengar som nu utdömts. I själva verket rör det sig om mycket stora belopp.

Redan på fredagen sätter sig LO-juristerna ner och börjar räkna fram vilka summor det kan röra sig om. Det är nämligen LO-förbundens Rättsskydds AB med chefsjurist Jan Licznarski i spetsen som kämpat för det här skadeståndet.

— Vi har arbetat i underläge hela tiden, därför att vi har haft så stora svårigheter att få grepp om det tekniska sammanhanget, säger Jan Licznarski till Correspondenten. Vi har successivt fått arbeta fram och spåra orsakssammanhangen medan företaget haft sina stora resurser och hela tiden behärskat situationen. Tyvärr är det en situation som ofta möter oss i

(Forts sid 14 BOXHOLMS)

”Bolaget skadeståndsskyldigt eftersom det saknades skydd”

Boxholms...

(Forts från sid 3)

sådana här sammanhang — vi är ju inga ingenjörer som känner till varje enskild arbetsplats och dess egenheter — men i det här målet har det varit osedvanligt svårt att få rätt, säger han. Den skiljaktiga domen ser han som ett bevis just på svårigheterna att dokumentera kärandepartens inställning — det var först i HD som arbetarskyddsstyrelsens yttrande kunde presenteras.

KROSSADES

Vid olyckan krossades Ola Lindholms högra fot. En plattstålring fastnade i en haspel och sprätte av med ett tons tryck, 80 kg vikt och en temperatur på 800 grader. Den glödande ringen träffade hans fot och klämde fast den mot en stålskena. Tingsrätten i Mjölby ogillade hans krav på ersättning för förlorad arbetsförtjänst, sveda och värk. Men målet fördes vidare till hovrätten och då ingick i utredningen också ett yttrande från yrkesinspektionen. Förste distrikts-

ingenjör Palle Hevik som gjorde utredningen hördes som sakkunnig. Men också hovrätten ogillade Lindholms talan och målet fördes vidare till HD. Innan HD i våras meddelade prövningstillstånd hade rätten ex officio inhämtat ett yttrande från arbetarskyddsstyrelsen. Sammanfattningsvis fann man i det yttrande att arbetsgivaren inte fullgjort sina skyldigheter enligt 7:e och 11:e paragrafen i arbetarskyddslagen och 32:a paragrafen i arbetsskyddskungörelsen.

INGET SKYDD

I sina domskäl framhåller HD att det i och för sig inte klarlagts om det var en felmanöver som orsakade olyckan eller om ringen på annat sätt fastnat. Men även om det var en felmanöver anser man bolaget skadeståndsskyldigt genom att det saknades skydd. Avskjutarearmen och bordet hade konstruerats av bolaget. Överdimensioneringen av det tryck som armen kunde utveckla borde ha varit en anledning att redan vid installationen ägna stor uppmärksamhet ur arbetarskyddssynpunkt. Redan då låg det nära till hands att fråga vilka risker som kunde uppstå om en ring fastnade på något sätt, me-

nar HD. Väl i bruk inträffade omständigheter som gav bolaget flera skäl att ställa denna fråga. Rätten finner det bevisat att bolaget inte känt till att tillbud inträffat före olyckan, men däremot kände man till att ringar kom i kläm och blev förstörda. Det visar att det fanns påfallande risk för skador sådana som drabbade Lindholm. Hade skyddsfrågorna fått den uppmärksamhet som omständigheterna påkallat borde bolaget insett skaderisken och motverkat detta genom skyddsanordningar. I sin dom ger HD Lindholm rätt att föra talan om ytterligare ersättningar.

VILLE OGILLA

Men detta är alltså majoritetens uppfattning. Två ledamöter ville ogilla talan. De finner att haspeln varit i bruk i fyra år. Någon utredning som visar att haspeln var sämre än andra finns inte.

Visserligen har arbetarskyddsstyrelsen sagt att den borde försetts med skyddsanordningar. Men då grundar styrelsen sin uppfattning på att arbetstakten vid haspeln var hög. Den omständigheten har inte tidigare berörts i målet. Genom att detta inte är tillräckligt belyst vill

man inte ge yttrandet utslagsgivande i betydelse. Minoriteten finner inte styrkt att bolaget gjort sig skyldigt till underlåtenhet, försumelse eller vårdslöshet.

UTSLAGEN

Ola Lindholm är i dag, drygt fem år efter olyckan, 60 år. Han är helt utslagen och förtidspensionerad. Sedan olyckan hände har han inte kunnat arbeta, tidvis har han vistats på sjukhus. Han kommer heller aldrig att kunna sköta ett normalt arbete som före olyckan. Hans krav på förlorad arbetsförtjänst avsåg tiden från olyckan i maj 1969 tills stämningdagen den 25 oktober 1971. Förutom förlorad arbetsförtjänst från den tiden skall han ha ersättning för lyte och men, säger Jan Licznerski. I domen ingår 7 000 kr för sveda och värk men den summan avsåg tiden fram tills stämningen ingavs. Ett övervägande om ytterligare krav även på den punkten kommer därför att göras.

Om olyckan inträffat i dag hade det inte krävts någon rättegång. Då hade Ola Lindholm automatiskt fått ersättning genom trygghetsförsäkringen.

GULL-BRITT ERICSON